

Fylkesmannen i Rogaland
 v/ Fylkesmiljøvernshjef og Viltforvalter
 Postboks 59
 4001 STAVANGER

Sak: Uttalelse i forbindelse med søknad om endret jakttid for hjort 2009-2010-2011

Det vises til kommunikasjon i forbindelse med søknad Det interkommunale Hjorteviltutvalget på Haugalandet har sendt fylkesmannen på vegne av kommunene Suldal, Vindafjord og Tysvær, fylkesmannens saksnummer 09/7125 journalført 1 juli 2009. Vindafjord og Tysvær Jeger og Fiskerforening, oversender uttalelse i denne forbindelse i henhold til oppfordring fra fylkesmannen i brev sendt oss den 21 juli i år.

Saksgang og høringsrunder

Ut fra vårt synspunkt har saksbehandlingen i våre kommuner vært for dårlig i denne saken. Kommunene skal sikre at søknader av denne type tilfredsstillende bestemmelser gitt i jakttidforskriften og retningslinjer gitt i den forbindelse. Kommunen skal før søknad sendes fylkesmannen påse at alternative tiltak og virkemidler har vært vurdert, og at den ordinære jakttida er tilstrekkelig utnyttet med hensyn på bestandsregulering. Det er ikke klageadgang på et eventuelt vedtak om utvidet jakttid.

Den aktuelle søknaden er mangelfull med hensyn på dokumentasjon av behovsmessige argumenter gitt i søknaden, og tiltak for ivaretagelse av andre utmarksbrukere. I henhold til forskrift og tilhørende retningslinjer skal søknader av denne type omfatte bestands- og driftsplaner. Søknad om utvidet jakttid skal inneholde dokumentasjon på at det tillates samjakt (småvilt, rådyr, hjort og elg) og annen utøvelse av friluftsliv i området.

Kommunale viltutvalg domineres av hjortevilt interesser. Kommunene har ikke i tilstrekkelig grad sikret involvering fra andre enn representanter for hjorteviltneringen. Vi forventer at saker av denne art blir oversendt våre foreninger på høring, på lik linje med andre saker vi får på høring. Høringsfrist på 3 uker er for kort i en så lite vitenskapelig dokumentert, omstridt og kompleks sak.

Beslutning om å endre jakttid på hjort er gjort på svært svakt grunnlag. Tysvær kommune har fattet beslutning kun på uttalelser fra Hjorteviltutvalget, ettersom de ikke har noen høringsuttalelser å støtte seg på. Vindafjord kommune går innfor utvidet jakt uten pause for fredning i brunstperiode, på tross av at Hjorteviltutvalget går inn for pause og at flertallet av høringsuttalelsene støtter fredning eller er imot utvidet jakttid.

Ingen av kommunene ser ut til å ta med i vurderingen tallmateriale, som for eksempel fellingsresultat og fellingsprosent. Ut fra vår vurdering er hjortestammen degradert med hensyn på kvantitet og kvalitet i enkelte historisk sett meget gode områder. Vårt syn underbygges av høringsuttalelser gitt i kommunal saksgang på Haugalandet. Etne kommune har gjort en mer kvalifisert og dokumenterbar vurdering i samme sak. Sitat fra Etne

kommune sin saksutredning: "Både fellingsprosent og fordeling på alder og kjønn var såleis ikkje så verst. Om det er riktig å innføre utvida jakttid er sakshandsamar etter å ha lest gjennom høyringsuttalesane usikker på. I nesten alle blei det peika på at auka jaktstress er uheldig i november desember. Saka har ingen tilråding".

Det interkommunale hjorteviltutvalget

Utviklingstrekk:

Utvalget slår fast at stort uttak av bukk har ført til liten tilgang på voksen bukk og at det har medført bestandsmessige effekter som vesentlig reduserer kroppsvekt, som igjen medfører utsatt og redusert produksjon i kollebestanden. På tross av dette søker utvalget om utvidet jakttid på hjort. Ut fra vår vurdering vil mer tid til jakt øke muligheten til å selektere ut de største dyrene for nedskyting. Lenger jaktperiode vil dermed forsterke denne problemstillingen.

Utvalget oppsummerer grunnlaget for utviding av jakttid med følgende:

- Betre tilpassing av jakttida i samband med utfordringer knyttet til endring i trekkmonster. Særlig er dette viktig vurdert opp mot tiltak for å avgrense skader på jord- og skogbruk, som regionen sett under et blir vurdert til å være store.
- Bedre muligheten til å stoppe veksten i hjortestammen.
- Bidra til å øke lønnsomhet for de mange i regionen, som i dag satser på hjort og hjortejakt som del av reiseliv/gardsturisme.

Utfordringer knyttet til endringer i trekkmonster og skadeproblematikk er kun gjeldende en meget begrenset del av området det søkes om utvidet jakt for. Det er de østlige indre kommunene med høyfjell, og kommuner helt vest t.d. Karmøy, som har disse utfordringen i følge hjorteviltutvalget. Forlenget jakt vil i hovedsak ha en positiv effekt på skogsskader i og med grashausting er ferdig så seint. Arealmessig drives det lite skogbruk, pyntegrønt og juletreproduksjon i området. Å utvide jaktperioden i hele området av denne grunn er ikke nødvendig. Trekk- og skadeproblematikk må løses år for år i de aktuelle områdene for eksempel gjennom skadeløyver og justering av jakttid lokalt, slik det har vært gjort tidligere.

Utvalget ønsker bedre mulighet til å stoppe veksten i hjortestammen på Haugalandet gjennom lenger jaktperiode, uten at det legges frem dokumentasjon på at det virkelig er en vekst i hjortestammen i de aktuelle områdene. Dagens jaktperiode er på 67 dager og er for storparten av området tilstrekkelig med hensyn på regulering av hjortestammen. I de områder hvor avskytingen ikke er høy nok må man vurdere andre tiltak innenfor gitt periode. I mange vald ventes det med å jakte til hjorten kommer ut på innmark seint i jaktperioden. Generelt sett kan det sies at det jaktes for lite i utmark og tidlig i jakta. En av årsakene til dette er at jakt på innmark gir mulighet for bedre inntjening for grunneier enn jakt i utmark. Jakt i utmark krever lokalkunnskap opparbeidet over tid om bestand og terreng.

Grunneiere må i større grad ta ansvar for forvatningen av hjortestammen innen for de rammer som er gitt av Direktoratet for Naturforvaltning. Ønske om økt lønnsomhet og næringsmessig utnyttning av hjorteviltet er i mange tilfeller i konflikt med edlere formål med hensyn på ønsket om utvidet jakttid. Stadig økende priser på hjorteløyver medfører stor gjennomtrekk av leiejegere, og jegere med lokalkunnskap presses ut. Med det resultat at effektiviteten til jegerne går ned. Utleie av hjortejakt på dag- og ukebasis forsterker denne uheldige effekten.

Allemannsretten og ivaretagelse av andre utmarksbrukere

Friluftsløven, sikrer den frie ferdselsretten. Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Utvidet jaktperiode på hjort med eller uten fredningsperiode er i konflikt med allemannsretten og ivaretagelse av andre utmarksbrukere. Enkelte grunneier og jegere strekker grunneiers bortvisningsrett vel langt. Det gis klart uttrykk for at annen ferdsel i utmark ikke er ønsket, fordi det forstyrrer jakta og at annen form for bruk av områdene gjør dyrene vare og til dels presser dyrene ut av området. Hjorten er det mest sky hjortedyret i norsk fauna.

Av samme grunn ble det som hovedregel ikke tillatt småviltjakt under fredningsperioden som eksisterte før 2007. Hjorten skulle ha ro slik at den holdt seg i området. På tross av at Direktoratet for Naturforvaltning forutsetter tilrettelegging for andre jaktformer innenfor jaktperioden på hjort er samjakt fraværende. Samjakt forekommer kun unntaksvis på Haugalandet. Småviltjegere er ikke ønsket og de slipper i bestefall først til etter at hjortejakta er avsluttet.

Det har historisk sett vært kutyme for andre utmarksbrukere å ta hensyn til hjortejakta, men det er mange eksempler på konflikter. En eventuell forlengelse av hjortejakta vil provosere og øke konfliktnivået ytterligere, i og med at mulighet til å utføre småviltjakt, fiske og annet friluftsliv innskrenkes enda mer.

Norges Jeger og Fisker Forbund har som mål å ivareta livsstilen jakt og fiske i Norge. Forbundet skal sikre at alle som har lyst til det – inklusive våre barn og barnebarn – skal ha mulighet til å drive jakt og fiske i Norge. Våre foreninger støtter opp om en ansvarlig forvaltning av hjortestammen på Haugalandet. Vi er imidlertid kritisk til økt kommersialisering av hjortejakta med de uheldige effekter den har på forvaltning og tilgang til jakt for allmennheten. Stadig stigende priser på hjortejakt medfører at ungdom, og til dels også lokale jegere, fratras mulighet til å bedrive hjortejakt. Rekruttering av ungdom og skoloring av fremtidens jeger og fiskere er viktig for oss. Jakt på småvilt er for mange inngangsporten til et aktivt jegerliv.

Regionens grunneiere må ta større ansvar med hensyn på å sikre ungdom tilgang til jakt på hjortevilt og småvilt. Vi tviler på at grunneier får de kundene han som utleier er tjent med i det lange løp ved å kun gå etter de som betaler mest. Det er en reell fare for økt jaktmotstand blant befolkningen slik vi ser det på kontinentet, om ikke ungdom får mulighet til å utøve jakt. Jakt og fiske må forbli en allemannsaktivitet i Norge også i fremtiden.

Forskrift om jakt- og fangsttider – Delegert myndighet til å utvide jakttid

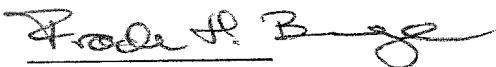
Fylkesmannen kan etter søknad fra kommunen utvide jakttiden for hjort når det foreligger særlige bestands-, forvaltnings- og næringsmessige behov. Fylkesmannen skal legge strenge kriterier til grunn for å ta i bruk muligheten til utvidelse av jakttid, og andre forvaltningsmessige virkemidler skal være prøvd før slik forskrift vedtas. Det kommer ikke entydig frem av den saksbehandling, som har vært i kommunene eller i hjortviltutvalget, at det på et generelt grunnlag foreligger bestands- og forvaltningsmessige behov. Eventuelle

næringsmessige behov vil etter vår vurdering ha en negativ innvirkning på bestand og forvaltning.

I henhold til forskrift og retningslinjer gitt av Direktoratet for Naturforvaltning skal det av søknaden fremgå hvilke hensyn som ønskes ivaretatt, tiltak med hensyn til samjakt og øvrig friluftsliv. Ut fra vår vurdering er de hensyn som ønskes ivaretatt motstridende og da spesielt med tanke på at det søkes på generelt grunnlag for et så stort område. Søknaden mangler tiltak som skal bidra til ivaretagelse av andre utmarksbrukere med hensyn på samjakt og friluftsliv.

Vi kan ikke se at fylkesmannen kan godkjenne utvidet jakttid på hjort i de aktuelle områdene med utgangspunkt i den innsendte søknaden. En eventuell utvidelse vil bli utfordret med utgangspunkt i følgende gitt i retningslinje til forskrift: "I tilfeller der utvidet jakttid fører til utestenging av andre bruker grupper kan fylkesmannen oppheve forskrift om utvidet jakttid" og "Fylkesmannen kan av hensyn til andre brukere av utmarka innskrenke ordinær jakttid for elg og hjort".

Med vennlig hilsen

Frode H. Bauge

Sekretær

Tysvær Jeger og Fiskerforening

Per Sandvik

Formann

Vindafjord Jakt og Fiskelag

Kopi sendt:

1. Norges Jeger og Fiskerforbund v. Vebjørn Svendsen, Hvalstadåsen 5, 1395 Hvalstad
2. NJFF Rogaland, Postboks 313, 4291 Kopervik
3. Direktoratet for Naturforvaltning, Tungasletta 2, 7047 Trondheim
4. Fylkesmannen i Hordaland v/Fylkesmiljøvernssjef, Kaigt 9, 5015 Bergen
5. Det interkommunale hjorteviltutvalget v. Karl Ludvig Ådland, Ølen Senter, 5580 Ølen
6. Tysvær kommune, Boks 94, 5575 Aksdal
7. Vindafjord kommune, Rådhuset, 5580 Ølen
8. Suldal kommune, Eidsvegen 7, 4230 Sand
9. Etne kommune Etnesjøen, 5590 Etne
10. Sveio kommune, Postboks 40, 5559 Sveio
11. Suldal JFL, Postboks 10, 4230 Sand